

Pensioenakkoord:
wat kunnen werkgevers en
werknemers eigenlijk
verwachten?

Webinar WENB
12 mei 2020

Mr. drs. Michael Visser



Even voorstellen: de Pensioenschijf van 5



Bron: www.nibud.nl/consumenten/schijf-van-vijf

Blok 1:

Het pensioenakkoord: de ontwikkelingen in perspectief

Intermezzo: ABP kerncijfers

- Financiële situatie ABP Q1 2020
- Jaarverslag 2019 gepubliceerd: ABP waarschuwt voor 'aanzienlijke premiestijging'

Blok 2:

Uitwerking nieuw pensioencontract

- Wat kunnen werkgevers en werknemers verwachten?

Ontwikkelingen stelselherziening



2009 - 2019

Discussie over vernieuwing
pensioenstelsel



5 juni 2019

Principeakkoord
“Vernieuwing pensioenstelsel”



2019 en 2020

Uitwerking contract en overige
onderdelen akkoord



2022

Wettelijk kader gereed voor
start nieuwe
pensioensystematiek

Tien jaar pensioendiscussie: de aanloop

Aanleiding

Financiële crisis

Financiële markten krijgen een klap in 2008. De AEX zakt in van 550 naar ruim 250 punten en de rente op staatsobligaties van 4% à 5% daalt. Dit heeft enorme gevolgen (gehad) op de dekkingsgraden van pensioenfonds. Dekkingsgraden daalden gemiddeld van 140% naar 90%.

Maatschappij in verandering

Een toenemende levensverwachting zet de dekkingsgraden extra onder druk. Een flexibele arbeidsmarkt gekoppeld aan een roep om maatwerk en keuzevrijheid sluiten niet aan op het huidige systeem.

Verhoging pensioenleeftijd

Besluit tot het verhogen van de pensioenleeftijd in 2011. Versnelling hiervan met de Wet VAP in 2014.

Genomen stappen

Versobering stelsel

Fiscale ruimte voor pensioenopbouw beperkt middels de aftoppingsgrens en het opbouwpercentage (inperking Witteveenkader 2014/2015).

Aanpassing FTK

In 2015 is het nieuwe FTK van kracht geworden en is de UFR tot stand gekomen.

Naar een nieuw stelsel

Verkiezingen 2017

Groot deel van politieke partijen heeft in verkiezingsprogramma liberalisering / individualisering stelsel staan.

Perspectiefnota

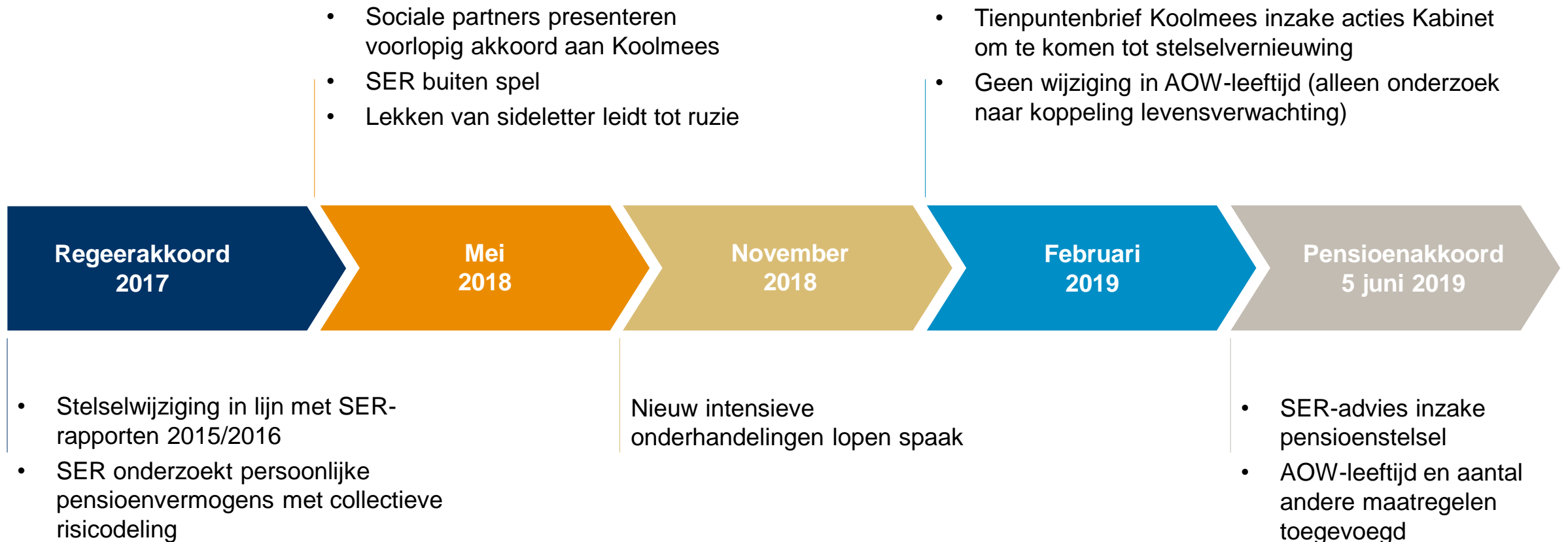
Na verdiepende onderzoeken door de SER kwam de staatssecretaris in juli 2016 met een perspectiefnota met 4 hoofdlijnen. De 'voorwas' van een nieuw stelsel.

Regeerakkoord 2017

Belangrijkste uitkomsten

- Afschaffing doorsneesystematiek
- Meer keuzevrijheid
- Persoonlijke pensioenvermogens

...en de voorlopige finish



Achtergrond van het pensioenakkoord



Wie?

Overeenstemming tussen het kabinet, werknemers- en werkgeversorganisaties.

De uitwerking van de afspraken zal gebeuren door leden van de zogenoemde Stuurgroep.

Doel?

Komen tot een persoonlijker en transparanter toekomstbestendig pensioenstelsel dat beter aansluit op de veranderende arbeidsmarkt

Trends

- Vergrijzing
- Toenemende levensverwachting
- Veranderende arbeidsmarkt ⁷

Uitwerking Pensioenakkoord

2019-2020

- Advies STAR inzake nieuwe vormgeving nabestaandenpensioen (werd najaar 2019 verwacht, inmiddels 'voorjaar 2020')
- Voorstel sociale partners en zelfstandigenorganisaties voor verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (plannen 3 maart 2020 gepresenteerd)
- Resultaten onderzoek naar ingang AOW na bijv. 45 dienstjaren (2020)
- Diverse andere maatregelen en onderzoeken inzake onder andere witte vlekken, zelfstandigen, RVU-boete en verlofsparen

2019

2019

- Wetsvoorstel minder snelle verhoging AOW-leeftijd (ingediend op 17 juni, gepubliceerd 5 juli in Staatsblad)
- Ministeriële regeling alleen pensioenkorting bij dekkingsgraad onder 100% (najaar 2019)
- Wetsvoorstel bedrag ineens bij pensionering (was Q4 2019 of voor de zomer 2020; inmiddels Q3 2020)

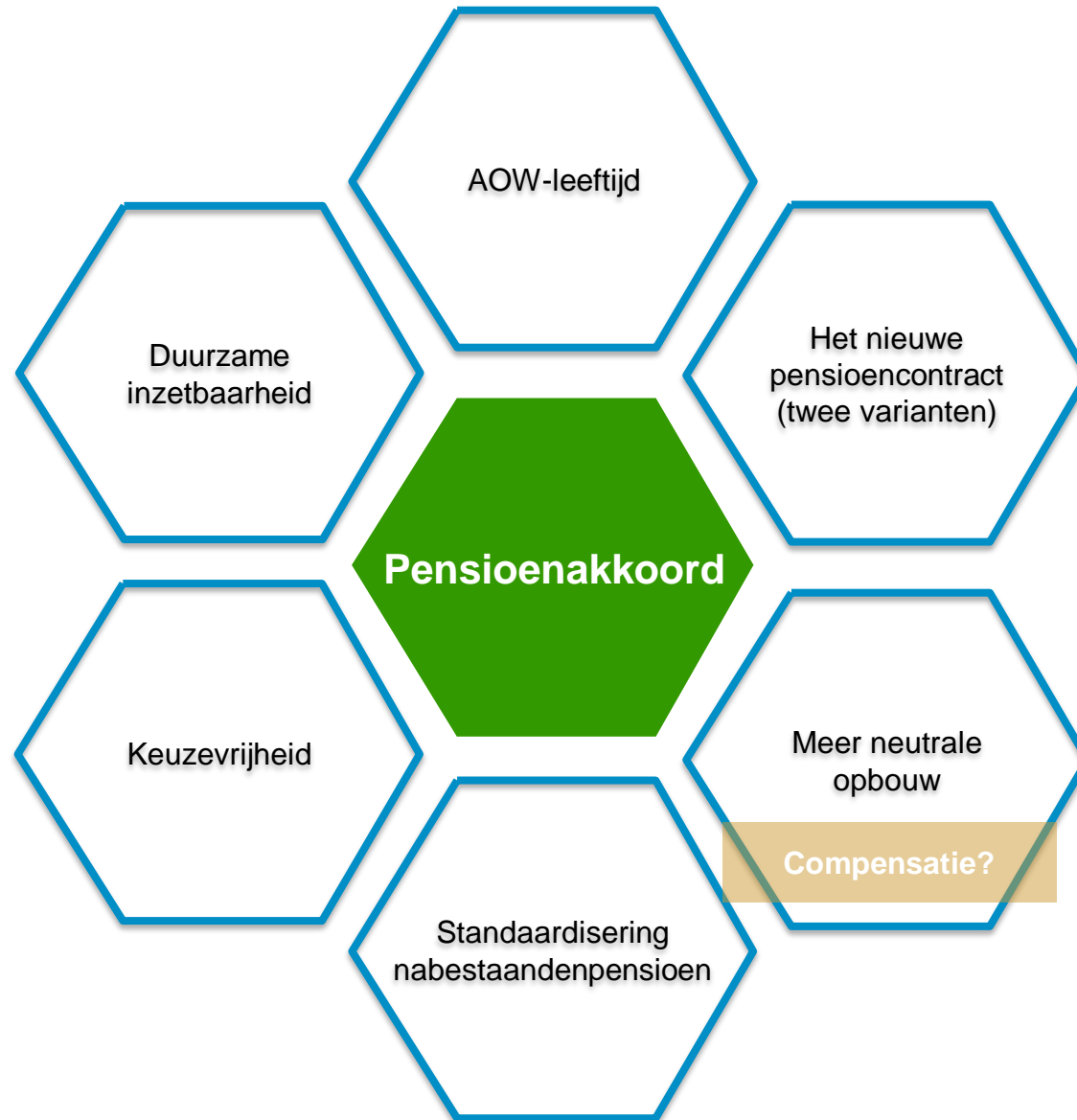
2019-2021

- **Uitwerking pensioenakkoord door Stuurgroep (v.a. september 2019)**
- Brief kabinet voortgang uitwerking aan Tweede Kamer (najaar 2019)
- Conceptwetgeving (2020)
- Behandeling wetsvoorstel (2021)
- Wetgeving definitief (1 januari 2022)

2022

Belangrijke afspraak:
er wordt pas wetgeving ingediend nadat de Stuurgroep tot overeenstemming is gekomen.

Thema's Pensioenakkoord



AOW-leeftijd en duurzame inzetbaarheid: volgens planning?

- Per 1-1-2020:
 - Wet temporisering AOW-leeftijd in werking getreden
- Per 1-1-2021?
 - RVU-drempelvrijstelling en verruiming verlofsparen (2021), opname bedrag ineens (2022)
 - 200 miljoen subsidie duurzame inzetbaarheid per jaar (x 4)
- Per 1-1-2025?
 - AOW en pensioenrichtleeftijd: loslaten 1-op 1-koppeling wordt 2/3^e koppeling

NB. formele wetsvoorstel Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen nog niet ingediend bij Tweede Kamer, idem plannen 800 miljoen subsidie Duurzame Inzetbaarheid. Ook wetsvoorstel nieuwe koppeling AOW- en pensioenrichtleeftijd vanaf 2025 nog te verwachten.

Pensioenakkoord en de Corona-crisis

Minister Koolmees van SZW in FD (18 april 2020):

‘Met de uitwerking van het pensioenakkoord zijn we wel nog druk bezig. Dat gaat gewoon door. Het moet lukken om voor de zomer de uitwerking van het akkoord, volgens schema naar de Tweede Kamer te sturen.’

Streven dat stuurgroep haar werk afrondt, is verschoven naar eind mei. Misschien wel juni? Inmiddels wordt onder andere via interviews in de media meer bekend over de uitwerking en doorontwikkeling van het nieuwe pensioencontract.

Meer in Blok 2 van dit webinar.

Intermezzo: ABP kerncijfers



Persbericht Q1 2020

Coronacrisis raakt ook ABP

Heerlen/Amsterdam, 21 april 2020. In het eerste kwartaal werd ABP geconfronteerd met een uitzonderlijke situatie; ook het fonds werd geraakt door de gevolgen van de wereldwijde Coronacrisis. Deze crisis had en heeft een grote invloed op de financiële markten en dus ook op de financiële positie van ABP.

De actuele dekkingsgraad van het fonds daalde van 97,8% eind december 2019 naar 82,0% eind maart 2020. Ook de beleidsdekkingsgraad (het 12-maandsgemiddelde) daalde van 95,8% naar 93,0%. De twee belangrijkste oorzaken van de daling van de dekkingsgraad van ABP waren een negatief rendement van -9,8% en een behoorlijke daling van de rente.

Voor de korte termijn verandert er niets voor de deelnemers: de dienstverlening gaat door en de pensioenen worden elke maand tijdig uitbetaald. Het is, volgens ABP, nog te vroeg aan te geven wat de gevolgen voor de pensioenen in 2021 zullen zijn.

Kerncijfers	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020
Beleidsdekkingsgraad (%)	102,4	100,6	97,0	95,8	93,0
Dekkingsgraad (%)	99,0	95,3	91,0	97,8	82,0
Beschikbaar vermogen (€ miljard.)	431	442	459	466	420
Verplichtingen (€ miljard)	436,0	464	504	476	512
Rekenrente (%)	1,1	0,8	0,4	0,7	0,4

ABP jaarverslag 2019 gepubliceerd

ABP Jaarverslag 2019

Home | ABP Website | Contact

Over ABP | ABP in 2019 | Bestuursverslag | Verantwoording en toezicht | Jaarrekening | Overige gegevens

Voorzitter Corien Wortmann-Kool
Een enerverend jaar

Voor ABP was 2019 een enerverend jaar. Met actiepunten die onze aandacht blijven vragen, en mijlpalen, binnen onze organisatie en daarbuiten. Zoals het pensioenakkoord, de vereenvoudigde militairenregeling en het behalen van onze doelen voor Duurzaam en Verantwoord Beleggen.

Ontwikkeling financiële positie
Reële kans op pensioenverlaging

In 2019 hebben we onder andere gewerkt aan een nieuwe strategie voor 2019 en verder. Wij willen samen met deelnemers en werkgevers bouwen aan goed pensioen.

Deelnemer centraal
Meer inzicht en overzicht

Dankzij het inzetten van nieuwe technologieën kunnen wij fouten in onze pensioenadministratie beter opsporen. Om die fouten voor deelnemers goed te kunnen herstellen, is in 2019 onder meer het herzienings- en terugbetalingsbeleid begrijpelijker gemaakt. Ook hebben we een nieuw instrument gelanceerd: Helder Overzicht & Inzicht.

Jaarverslag
Verantwoording en toezicht

Jaarverslag
Jaarrekening

Jaarverslag
Overige gegevens

ABP jaarverslag 2019: enkele aandachtspunten

- ‘Vanwege de verslechterde financiële positie van het fonds is in 2019 het Financieel crisisplan in werking gesteld. Dit is een instrument om strategische en financiële risico's te mitigeren.’
- ‘komende jaren verwachten we de pensioenen niet te kunnen verhogen, en de kans op verlaging blijft reëel’
- ‘indexatieachterstand is in 2019 groter geworden’ (ultimo 2019: max. 19,2%)
- ‘Vereenvoudiging van de middelloonregeling is een belangrijk actiepoint van het bestuur. In het verslagjaar zijn op dat vlak wel stappen gezet, maar die blijven achter bij onze ambitie.’

ABP jaarverslag 2019: enkele aandachtspunten

Premie-ontwikkeling na 2020

‘Bij het premiebesluit 2020, vastgesteld in november 2019, heeft het bestuur besloten de disconteringsvoet vanaf 2021 te verlagen van 2,8% naar maximaal 2,4%. In januari 2020 heeft het bestuur een meerjarig besluit genomen over de disconteringsvoet, met 2,0% als nieuw ankerpunt. Dit niveau zal in drie jaar stapsgewijs worden bereikt: van 2,4% in 2021, naar 2,2% in 2022 en uiteindelijk 2,0% vanaf 2023.’

‘dit besluit in januari 2020 genomen, onder meer om sociale partners de gelegenheid te geven om eventueel de pensioenregeling hierop aan te passen’

Poll:

ABP jaarverslag 2019 (pagina 6):

‘op basis van de bestaande pensioenregeling moeten deelnemers voorbereid zijn op een aanzienlijke premiestijging, tenzij sociale partners de regeling aanpassen’

In de huidige situatie heb ik voor 2021 een voorkeur voor:

- A. een hogere premie voor werkgever en werknemer
- B. een lagere ambitie (versoering pensioenregeling)

Vragen?

Blok 2: uitwerking nieuw pensioencontract

Pensioenakkoord: wat verandert er in nieuw pensioenstelsel?

- Doorsneesystematiek afschaffen
- Leeftijdsonafhankelijke vlakke premie wordt verplicht
 - uit 'vingeroefening SZW' max. 27%?
- Pensioen blijft levenslang
 - met optie bedrag ineens op pensioendatum (max. 10% lumpsum, beoogd 2022)
 - kabinet onderzoekt welke andere keuzemogelijkheden op termijn kunnen worden toegevoegd (oa vast/variabel pensioen, pensioenpremie voor aflossing hypotheek)
- Keuze uit 2 nieuwe contracten:
 - Wet verbeterde premieregeling + (contract met beperkte risicodeling)
 - SER-contract (contract met uitgebreide risicodeling)
- Uitwerking in stuurgroep

Twee nieuwe pensioencontracten voor pensioenfondsen

- Alle pensioenregelingen moeten aangepast worden naar één van de twee nieuwe pensioencontracten
- Beide contracten worden premieovereenkomsten met een leeftijdsonafhankelijke pensioenpremie

Contract met uitgebreide risicodeling

Leeftijdsonafhankelijke premie direct omzetten in pensioenaanspraak. Ieder jaar wordt er een stukje (variabele) uitkering ingekocht.

Contract met beperkte risicodeling

Leeftijdsonafhankelijke premie wordt toegevoegd aan een persoonlijke pensioenpot. Met de pot wordt de laatste tien jaar voor pensioendatum geleidelijk een uitkering ingekocht.

Twee nieuwe pensioencontracten voor pensioenfondsen

1) Contract met uitgebreide risicodeling

- Leeftijdsonafhankelijke premie direct omzetten in pensioenaanspraak o.b.v. 100% premiedekkingsgraad (marktrente + UFR). Jongeren kopen meer pensioen in dan ouderen
- Delen van beleggings- en sterfterisico's
- Mee- en tegenvallers worden gespreid over maximaal tien jaar (open of gesloten systeem: keuze sociale partners)
- Dekkingsgraad mag niet lager worden dan 90% en niet langer dan vijf jaar lager zijn dan 100%: direct korten

2) Contract met beperkte risicodeling

- De leeftijdsonafhankelijke premie wordt toegevoegd aan een persoonlijke pensioenpot
- Er wordt belegd in een bij de risicohouding van de deelnemer passende lifecycle
- Behaalde rendementen worden toegevoegd aan de persoonlijke pensioenpot
- Tien jaar voorafgaand aan de pensioendatum wordt de pensioenpot geleidelijk ongezet in pensioenaanspraken in het collectief
- Beleggings- en sterfterisico's worden gedeeld tijdens de uitkeringsfase
- Mee- en tegenvallers mogen worden gespreid over maximaal 10 jaar tijdens de uitkeringsfase

Nieuwe pensioendeal kleurt buiten lijntjes pensioenakkoord: 'zonder aanspraken en rekenrente'

De Telegraaf

NIEUWS

SPORT

ENTERTAINMENT

FINANCIEEL

VROUW

LIFESTYLE

WAT U ZEGT



Uitruil konijn uit de hoge hoed

Door **LEON BRANDSEMA EN MARTIN VISSER**

26 feb. 2020 in **FINANCIEEL**



Nieuwe pensioendeal kleurt buiten lijntjes pensioenakkoord: interview vicevoorzitter FNV in NRC

Interview

Vicevoorzitter FNV over nieuw pensioenplan: 'Geen beloftes meer over hoogte uitkering'

Tuur Elzinga Vorig jaar sloten kabinet, vakbonden en werkgevers een pensioenakkoord. Nu zijn er plannen om daarvan af te wijken, zegt FNV-vicevoorzitter Tuur Elzinga. „We willen een pensioen waar niks beloofd wordt en meer waargemaakt.”

 **Christiaan Pelgrim**  21 april 2020

 Leestijd 3 minuten



Nog losse eindjes?

PensioenPro Agenda Magazine Opinie Abonneren Meer ▾

Olaf Boschman • PP 21 apr 20

NIEUWS

Bij uitwerking pensioenakkoord staan nog lastige vragen open

Minister Koolmees en andere betrokkenen verwachten dat het uitgewerkte pensioenakkoord voor de zomer naar de Kamer kan. Maar over onder meer collectieve risicodeling en invaren moeten nog knopen doorgehakt worden.

FD 11 mei:

Big bang plan op tafel bij uitwerking pensioenakkoord

Martine Wolzak • FD

NIEUWS

‘Overgang naar nieuw pensioenstelsel in 2027 met een big bang’

Zijn de verwachtingen over nieuw contract niet te hoog gespannen?

- Geen aanspraken meer, geen buffers meer en ook geen (lage) rekenrente meer. Zo wordt naar verwachting een hoger pensioen mogelijk: in de toekomst kan sneller geïndexeerd worden, maar ook sneller gekort.
- Van een aanspraak, een 'belofte', naar een verwachting?
- In nieuw contract verschuift risico naar deelnemers
- Wat gebeurt er met de pensioenpijn uit het verleden?
- Hoe lang zal het duren voor nieuwe pensioenwerkelijkheid is doorgedrongen tot de keukentafel? Hoe gaan werkgevers en pensioenuitvoerders helpen?
- Een voorspelbare discussie komende periode richting Tweede Kamerverkiezingen: meer omslagfinanciering (lees: AOW), minder kapitaaldekking?



Michael Visser

Michael@pensioengemi.nl

0642122640

www.pensioengemi.nl

